

de stenenbank



IN DIT NUMMER

Met dit lentenummer willen wij als redactie onze lezers vooral de weg wijzen, dus beter wegwijs maken in Hees. Dick van Eck neemt dat als natuurkundige en knooppunt-expert heel letterlijk, terwijl andere auteurs dat wat breder zien. Zij verkennen de natuur, de kunsten, de historie en zeker ook de talrijke initiatieven, plannen en toekomstige perspectieven van Hees. Het weer voor deze zomer kunnen we helaas nog niet voorspellen. We laten het daarom bij een wens: een lange hete zomer lijkt ons passend met de huidige klimaatverschuivingen; alleen 's nachts wel graag steeds een verfrissend buitje.

DICK DOEN

tekst & fotografie | Dick van Eck tekening | Joop van Eck

Het is misschien niet iedereen opgevallen, maar onze wijk wordt tegenwoordig opgesierd met gekleurde

pijltjes op, vooral, lantaarnpalen. Ze zijn zwart, geel en groen. Het blijken wandelpijltjes te zijn, die de richting aangeven van wandelroutes, die zich tussen verschillende wandelknooppunten bevinden. Onze wijk is populair om door te wandelen en ook door te fietsen, want we hebben naast wandel- ook fietsknooppunten in onze wijk. Over knooppunten dus.

Knooppunten

autorij-examen zit tegenwoordig een tomtomgedeelte om ervoor te zorgen dat je tijdens de bediening van

het apparaat niet tegen een boom rijdt en niet verdwaalt. Maar verkeerd rijden, ach, het gebeurt me nog steeds.

Alle kaartsystemen zijn overdekt met wegen, die onderling verbonden zijn met knooppunten die op een bepaalde afstand van elkaar staan. Het zijn de digitale knooppunten van onze verkeerssystemen. Het was een jongeman uit Leiden (Edsger Dijkstra), die destijds in 1958 het zogenaamde kortstepad-algoritme bedacht, dat razendsnel uitrekent hoe je via de knooppunten zo snel mogelijk van A naar B kunt komen. En als je wilt, kun je niet alleen voor het kortste, maar ook voor het snelste, het goedkoopste of het groenste pad kiezen of zelfs een combinatie daarvan. Het fijne van Edsger was dat hij zijn vindingen niet patenteerde, maar als een open source de wereld aanbood. En daar hebben we nog steeds wereldwijd gemak van: auto's, passagiers van treinen en pakketjes van PostNL, ze volgen allemaal op één of andere manier het kortstepad-algoritme van Dijkstra.

Paden algoritme

Om ons te verplaatsen gebruikten we vroeger ons gezond verstand om met een auto- of wandelkaart van A naar B te komen. Tegenwoordig zijn alle wegen en paden vastgelegd op digitale kaarten en zijn er algoritmes om ons via de snelste of kortste weg van A naar B te brengen. Bij het

Wandelen in Hees

Terug naar de gekleurde pijltjes in onze wijk. Ik ben begonnen met de zwarte route te volgen vanaf een



Wandelknooppunt N20
Distelpark hoek Schependomlaan

ZOMERAGENDA

Bachcantates > zondag 8 juni om 19.30 uur in de Petruskerk, zie bach-cantates-nijmegen.nl | Werkbezoek politieke partijen > zaterdag 14 juni, 10.00-14.00 uur; voor locatie, zie website VDH | Bouwdorp > van 10 (inschrijfdag) t/m 13 augustus | Happy Hees > zondag 24 augustus, 15.00-19.00 uur in Sancta Maria | Herdenking oorlogsdoden Hees > donderdag 25 september, 16.00-17.15 uur in en bij de Petruskerk | NachtOmmetje Hees > zaterdag 4 oktober, 19.30 uur (inloop)

knooppunt (N20) in het Distelpark. Na wat omzwervingen door Park West, de voet van de Oversteek, de Waal, de Koninginnelaan en de Looimolen, kwam ik weer in het Distelpark uit. De zwarte pijltjes voerden me rond over zo'n zeven kilometer. En dat ging niet geheel probleemloos. Mis je een pijltje op een paal, dan moet je maar weer zien om op het juiste pad terug te komen. Bij het Honig-complex ging het goed mis, want hier liep de geplande route door een afgesloten gebied. Gelukkig bleken de zwarte pijltjes weer bij de haven op te duiken, zodat ik mijn weg weer kon vervolgen. Het is dus verstandig je wandeling voor te bereiden met een app *) die je op je telefoon kunt laden. Minder avontuur, maar wel op tijd thuis.

De knooppunten in Hees

Het wandelknooppuntennetwerk van Nijmegen (en ook dat van Nederland) is ambitieus. Het bestaat uit palen (knooppunten) met een nummer (bijvoorbeeld N20). Op de kop van dat paaltje staan de nummers van de naburige knooppunten en aan de zijkant van de paaltjes staan de gekleurde pijltjes die de richting aangeven hoe je bij dat naburige punt kunt komen. In onze wijk is dat snel te controleren, omdat het andere knooppunt (N95) slechts honderd meter van N20 verwijderd is. Je kunt N95 bereiken door via de gele of de zwarte pijltjes door het Distelpark te lopen. Vanaf N95 kun je dan weer kiezen om weer naar andere knooppunten verderop te gaan.

In feite lijkt het systeem van de wandelknooppunten op dat van de fiets. We hebben in Hees twee fietsknooppunten. Ze staan aan het einde van de Kerkstraat bij 'Lijn 3' (fietsknooppunt 24) en honderd meter verderop op de hoek Dr. de Blécourtstraat en Energieweg



Gele pijltjes hoek Kerkpad-Korte Bredestraat

(fietsknooppunt 83). Omdat je op de fiets een stuk sneller gaat, zijn de borden een stuk groter, en gaat het begeleidingssysteem niet via gekleurde pijltjes, maar met nummerbordjes die het nummer dragen van het knooppunt waarnaar je op weg bent. Keer je om, dan verandert het routenummer. Geniaal eigenlijk, want bij het wandelsysteem blijft de kleur hetzelfde in twee richtingen en lopen er verschillende kleuren (soms wel vier) tussen de knooppunten.

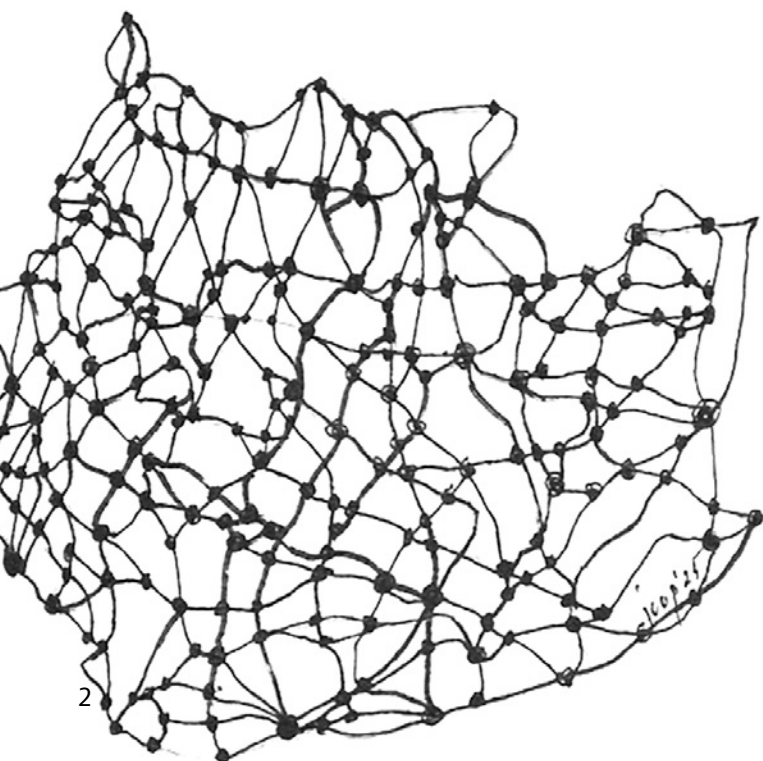
Vraag is natuurlijk: zijn de wandelingen mooi die ze door onze wijk hebben bedacht? Zeker als je bedenkt dat je bij wandelen alle tijd hebt om van een wijk te genieten, moet ik zeggen dat de keuze door Park West (zwarte pijlen), het Kerkpad (geel) en het Dorpspark (groen) de wandelaar redelijk toont hoe groen Hees is. Ook de rest van de wandelingen, buiten de wijk geven een goede indruk: Looimolen (geel en zwart), Bosje van de Baron (geel), Goffertpark (geel, groen, zwart), Wolfskuil, Heseveld (groen). Soms moeten er compromissen worden gesloten en dan vind ik dat Hees gewoon een mooie wijk is.

Voor die paar knooppunten in onze wijk heeft het kortstepad-algoritme van Dijkstra niet zo veel betekenis, maar als je een dagmars van twintig kilometer plant, dan is een kortste pad plan wel handig. Je zou zelfs een schoonheidscijfer tussen twee knooppunten punten kunnen aangeven en zodoende de mooiste, de groenste of waterrijkste route kunnen uitzoeken om van A naar B te komen.

Bronnen: Wikipedia (Eng) over het Dijkstra-algoritme (met mooie animaties)

*) <https://nijmegen.planner.routemaker.nl/planner/wandelen>
App (Apple of Google): "Op Pad Regio Arnhem Nijmegen"

Dick is een natuurkundige, die eigenlijk liever zelf zijn eigen paden uitzoekt, zodat er nog mogelijkheden zijn om te verdwalen in deze wereld.



In retraite achter het klooster

tekst & fotografie | Toine van Gaal

Soort: een fraaie staalkaart van met name de Heese fauna
Zeldzaamheid: van zeer algemeen tot nooit eerder in Nijmegen gezien
Locatie: tuin St. Jozefklooster
Waarnemers: Marcel en Toine
Teller BioBlitz Voedselbos (stand op 30 april 2025): 205

Zelfs als je twintig jaar in een wijk woont, zijn er nog altijd plekken die je niet hebt bezocht en die je een nieuwe kijk blijken te geven op je eigen buurt. Marcel volgt sinds enkele maanden een korstmossenopleiding en was benieuwd naar de soorten die op de oude bomen in de besloten tuin achter het St. Jozefklooster te vinden zijn.

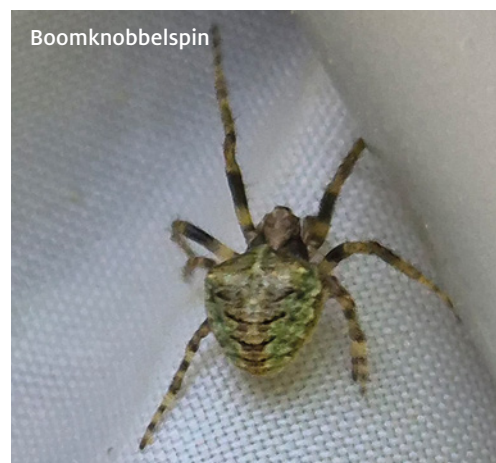
Van Bianca ten Holde van de Waalboog, een van de zorg-aanbieders die in het klooster zijn gevestigd, hebben we toestemming gekregen om de tuin zo nu en dan te betreden. De korstmosvondsten vielen Marcel tegen. Dit lijkt verband te houden met de bekende stikstofdeken waaronder we hier in Nederland zijn ingedut. Ik was er na zijn berichten als de kippen bij om zelf ook een bezoek te brengen aan dit gebied, dat door de gemeente al jaren als 'natuurstapsteen' wordt aangeduid.

Uitgerust met mijn trouwe klopscherp en na een hartelijke ontvangst door Amir bij de receptie mocht ik direct zelfstandig mijn gang gaan. Het bleek een louterende ervaring. Onze wijk is al lekker rustig, maar wandelen door die stille, bijna mystieke ruimte stemde direct tot nederigheid. Achter elke hoek ging een verrassing schuil. Tussen de oude eiken en kastanjes bloeiden fruitbomen en rododendrons. De enorme, zonovergoten gazons, omlijst door de oude kloostermuren, boden een weidse aanblik.



Gezaagde eikenvouwmot

Al slingerend van struik naar boom sprokkelde ik alleen al die eerste ochtend tientallen soorten bij elkaar. Een nieuwe soort voor Hees was de Boomknobbelspin. Dat is een fraai, groengekleurd neefje van de welbekende Kruisspin met twee ietwat malle bobbels op het achterlijf. Hij is in Nijmegen dit jaar alleen in die kloostertuin gezien op het moment dat ik dit schrijf. De Gezaagde eikenvouwmot, een zeldzaam microvlindertje van een paar millimeter, was zelfs nog nooit eerder elders in Nijmegen waargenomen. Daarnaast vond ik onder andere een Muurzesoog, Variabele kruiper, Gewone kielwants, Driehoekselfje en het Tienvleklieveheersbeestje (dat vooral niet dient te worden verward met het Tienstippelig lieveheersbeestje, dat er ook voorkomt!).



Boomknobbelspin

Dit zijn slechts de vondsten van een eenzame (maar gelukkige) dwaler die steekproefsgewijs wat struikjes uitklopt en kijkt naar wat er om hem heen rondzoemt en neerstrijkt. Er moeten daar 's avonds vleermuizen vliegen, er schijnen vossen te huizen, het is een verborgen schatkamer.



Roomvleklieveheersbeestje

Ik ben in april nog een paar keer gaan kijken, ook met mijn kinderen. Mijn bezoeken aan deze kloostertuin hebben me gesterkt in de gedachte dat het zwembadterrein en het St. Jozefklooster in samenhang moeten worden ontwikkeld, zodat dit bestaande, robuuste groen zoveel mogelijk gespaard kan worden. 'Postzegelprojecten' zouden de toch al zo versnipperde stadsnatuur vershralen en het dorpse karakter van Hees verder aantasten.

De gemeente heeft in 2021 in haar ambitiesdocument over het terrein opgenomen dat de tuin grotendeels opengesteld zou kunnen worden voor publiek, zodat buurtgenoten 'gebruik kunnen maken van de kwaliteiten van het gebied'. Het is ongetwijfeld onredelijk, maar ik denk daarbij: dan komen ook de honden, de sigarettenpeuken en het onbegrensde geschreeuw en is het gedaan met de idylle.

Het liefst zou je daarom een stolp over dat rijke groen zetten, de serene sfeer die de tuin na al die jaren nog altijd ademt willen bewaren. Dat zou ik nog steeds vinden als er nauwelijks iemand, inclusief ikzelf, van zou mogen genieten. Dit gebied en alles wat daarbinnen – buiten ons zicht – stilletjes leeft, verdient meer dan projectontwikkelaars die maximale winsten willen behalen en de moderne mens die de natuur vooral ziet als een ruimte om zijn eigen activiteiten in te ontplooiën.

Ik prijs me gelukkig dat ik de tuin in de huidige staat heb mogen beleven en zal deze proberen te beschermen, bij voorbaat wetende dat deze ongelijke strijd tegen de moderniteit eigenlijk niet te winnen valt. In dat licht is dit stukje een bescheiden monument voor wat er ooit was, die vroege apripdagen van 2025.



Gewone wolzwever

EILEENS ZOMERRECEPT

Het ultieme zomerrecept: weinig werk, heerlijk licht én verfrissend: de hummusbowl. Met honey glazed halloumi en een fris yoghurtsausje. Ideaal

om te serveren met wat je maar lekker vindt. Mijn favoriet? Gebakken paprika en venkel, met krokante aardappelpartjes uit de airfryer. Andere lekkere opties zijn bijvoorbeeld Turks brood of couscous.

WAT HEB JE NODIG?

Hummus:

- blikje/potje kikkererwten
- 1 à 2 teentjes knoflook, fijngesneden
- sap van een halve citroen
- 2 à 3 eetlepels tahini (sesampasta)
- 100 gr gedroogde tomaat uit een potje, fijngesneden
- zout, gemalen komijn, snufje cayennepeper
- handje verse koriander

Honey glazed halloumi:

- 1 blok halloumi
- honing
- eventueel crispy chili olie

Yoghurtsausje:

- 200 gr Griekse yoghurt
- enkele blaadjes munt
- klein bosje dille
- 2 el Sweet chili saus

BEREIDING

Hummus:

Laat de kikkererwten uitlekken en bewaar het vocht. Mix met een staafmixer alle ingrediënten, behalve de koriander tot een gladde hummus. Voeg eventueel wat van het kikkererwtenvocht toe om het smeüger te maken. Roer de koriander erdoor een garner eventueel met wat paprikapoeder.

Honey glazed halloumi:

Snijd de halloumi in plakken en bak deze goudbruin in een antiaanbakpan. Voeg, zodra de halloumi begint te kleuren, de honing en eventueel wat crispy chili olie toe. Bak aan beide kanten krokant.

Yoghurtsausje:

Hak de munt en dille fijn en meng met de yoghurt en sweet chili saus.

Groenten (voor erbij): komkommer in blokjes, tomaat in blokjes, avocado in blokjes

Milou Jannink (12 jaar)

Ik heb een soort geheim recept voor koekjes

Met wie woon je in huis?

'Met mijn zusje Yfke (9 jaar), mijn papa Sander en mijn mama Dorien. En de twee konijnen Bobba* en Belia. Ze zijn vernoemd naar een boek, De Gorgels.'

In welke groep zit je en op welke school?

'In groep 8 op de Lanteerne. Mijn juffrouw heet Maartje en mijn meester Arjen. Ze zijn leuk en soms wel streng, maar dat is wel goed. Het liefste ben ik creatief bezig, maar ook rekenen en verhalen schrijven vind ik heel leuk. Volgend jaar ga ik naar het NSG, dat is wel twintig minuten fietsen.'

Heb je hobby's?

'Ja, ik hockey graag en ik vind koekjes en taarten bakken heel leuk. Dat doe ik heel vaak. Ik heb een soort geheim recept voor koekjes. Alle burens, familie, vrienden en kennissen vinden mijn koekjes heel erg lekker.'

Lees je wel eens?

'Ja, ik ben nu op school Oorlogswinter van Jan Terlouw aan het lezen. Thuis lees ik niet zo veel.'

** Kort na het interview is konijn Bobba helaas doodgebeten door een steenmarter*

Speel je computerspelletjes?

'Ja, maar niet zo vaak. Ik speel Block Blaster, Nintendo, dat is een soort spelcomputer voor op de tv. Daar speel ik Just Dance en Nintendo Sports mee, en Mario Party. Dat is een digitaal bordspel waarin je opdrachten krijgt. Ik speel liever buiten, samen met mijn zusje en vriendinnen. Dan gaan we voetballen en hockeyen. Op mijn telefoon zit ik zo'n een à anderhalf uur per dag.'

Van welke muziek houd je?

'Van Roxy Dekker en van Suzan & Freek. Daar luister ik nu naar.'

Heb je een favoriet televisieprogramma?

'Ja, ik vind Wie is de mol superleuk om naar te kijken. Ik kijk altijd. En op YouTube heb je het programma Zapp detective. Daar kijk ik graag met mijn vriendinnen naar.'



Heb je veel vrienden en vriendinnen?

'Ja, op school, bij hockey en hier in de buurt. Met mijn vriendinnen ga ik voetballen en hockeyen. En naar de stad om te shoppen.'

Wat vind je een mooi vakantieland?

'Vorig jaar zijn we vijf weken met de camper naar Italië geweest. Superlang. We zijn in Rome geweest en in Florence en in Cinque Terre, dat zijn vijf dorpjes. Ik vond de Sint Pieter in Vaticaanstad heel mooi. En in Florence zijn we in een kerk geweest. Ze hadden ook enige chocoladewinkeltjes. En het was er lekker warm, soms wel 45 graden.'

Als je een dag alles zou mogen doen wat je leuk vindt, hoe zou die dag er dan uitzien?

'Met familie en vrienden zo snel mogelijk met het vliegtuig naar Italië. Niet met de camper, dat duurt te lang en dat kan niet in één dag. Dan de hele dag in de zon, aan het zwembad of naar het strand. En lekker eten. Een ideale dag. Lekker laat terug met het vliegtuig, zodat je daar de hele dag hebt.'

Wie zou je een dag willen zijn?

'Ik denk Roxy Dekker. Zij kan heel goed zingen. Ik kan niet zo goed zingen, dus dan kan ik een dagje net zo goed zingen.'

Waar ben je trots op?

'Ik kan lekkere koekjes bakken en ik vind het fijn dat iedereen om me heen gezond is.'

Wat is je belangrijkste bezit?

'Mijn familie en vrienden en ik vind dat we een mooi huis hebben. We woonden eerst om de hoek, daar ben

ik geboren. We wilden graag in een groter huis wonen. We wonen hier nu vier jaar. En ik vind het belangrijk dat iedereen om me heen gezond is.'

Wat vind je het leukst aan jezelf?

'Dat ik gezellig ben, minder leuk vind ik dat ik in de ochtend heel chagrijnig ben.'

Wat vind je het mooist in je kamer?

'Mijn nieuwe bureau. Ik heb nu echt een supermooie kamer, nadat mijn kinderachtige kamer met hoogslaper is aangepast.'

Waar word je blij van?

'Van naar de stad gaan en hockeyen en buiten in de buurt voetballen of gewoon lekker spelen.'

Wat is je grootste droom?

'Dat ik later gelukkig, rijk en gezond ben. Gezond is het belangrijkste, want als je niet gezond bent, heb je niet zoveel aan geld.'

Wat is je favoriete eten?

'Frietje met een frikandel, of wraps met crispy chicken, ijsbergsla en mayo en als ontbijt wentelteefjes. Dat zou ik het liefst elke ochtend eten, maar dat mag niet.'

Hoe ziet je leven er over tien jaar uit?

'Dat weet ik nog niet precies, maar ik denk studeren, natuurkunde of geneeskunde. Ik heb die vakken nog niet gehad, misschien vind ik na de middelbare school die vakken vreselijk. En daarna een goede baan vinden. Ik denk niet dat het geld zomaar komt aanwaaien.'





Waarnemers: Hub, Ria, Toine en Toon (en Sijbrand als salamandervanger)

Adres: Bredestraat 17

Tuin bezocht in: april 2025

Aantal waargenomen soorten en verzamelsoorten: meer dan honderd

Tekst: Toine van Gaal **Fotografie:** Ria Vogels

In deze rubriek duiken we letterlijk in de tuinen van Heesenaren. Waarom doen we dat? In de hoop dat mensen meer oog krijgen voor wat er allemaal leeft in hun eigen omgeving willen we de kennis over hun eigen tuin vergroten. De Heese groep van amateurwaarnemers kan buurtgenoten zo misschien een zetje geven om zelf aan het waarnemen te slaan. De tuinen kunnen heel bijzonder en groot zijn, maar ook in de gewone, kleinere tuin is genoeg te vinden.

daarvóór was er namelijk een Bredestraatse gft-bak verdwenen. Al snel bleek dat Hubs bezigheden niet crimineel, maar natuurgerelateerd waren en al pratende werd Coby allengs enthousiaster.

Diezelfde dag hoorde ik dat we een nieuw adres mochten gaan bezoeken. Ik was er uiteraard blij mee, omdat mijn streven is dat *Uw tuin onder de loep* steeds meer gaat leven. In Nijmegen-Oost lijkt men ook een soortgelijke actie te willen organiseren nadat Ria over ons initiatief had verteld aan een natuurminnende vriendin. Dat zijn de betere berichten. De stadsnatuur zal er wel bij varen.

Typering tuin

Ter hoogte van het gedeelte van de Bredestraat, waar die twee mooie acaciabomen het wegdek overspannen, bevindt zich de lommerrijke, groene voortuin van Coby en Jos. Achter het huis vindt men een nog veel mooiere tuin die weelderig, bijna Engels, aandoet. Er zijn meerdere vijvertjes en er is een grote variatie aan planten. Kortom, de ideale leefomstandigheden voor allerlei insecten en andere dieren.

Methodiek

Visuele waarneming in combinatie met fotografie, schepnet en klopscherp (ochtendsessie) en het laken met de nachtvlinderlamp (avondsessie).

Conclusie

Wat een heerlijke tuin was dit. De vondsten logen er niet om. Vrijwel direct na de aanvang van het onderzoek klopte ik twee zeldzame Rozenscheutboorders uit een rozenstruik. Of de roos (en tuinbezitters) er op termijn heel enthousiast over moeten zijn, weet ik niet. De waardplant van de rups (bloemknoppen van roosachtigen) en de alternatieve naam (Rozespruitvreter) doen het ergste

Bijzondere soorten

- rozenscheutboorder (zeldzaam, nachtvlinder, eerste keer gezien in Hees)
- gewone dwergboktor (vrij algemeen, eerste keer gezien in Hees)
- maskerspinnetje (vrij algemeen)
- marmerspanner (algemeen, nachtvlinder, eerste keer gezien in Hees)
- gevlekte molmzweefvlieg (vrij algemeen, eerste keer gezien in Hees)

De aanleiding voor het hierna beschreven tuinonderzoek ligt kernachtig in de volgende vraag besloten: 'Wat doet u daar bij mijn groenbak?' Hub was in de Bredestraat op expeditie (Hub zou het zelf trouwens een wandeling noemen, net als iedere andere Heesenaar) en Coby sprak hem aan. Iets

Citaten van lezers

In mijn vorige column heb ik lezers gevraagd een lievelingscitaat op te sturen. Die uitnodiging heeft tot leuke resultaten geleid. U ziet ze hieronder, citaten en aforismen.

Jan Mengde

Doodvermoeiend om domheid zonder slag of stoot te zien zegevieren. (Albert Camus)

Wouter van Haaften (twee regels uit een gedicht van Herman Hesse)

*Um im Zauberkreis der Nacht
Tief und tausendfach zu leben.*

Roos Luyten

Leven is het meervoud van lef. (Loesje)

Siebold de Graaf

Met jou wil ik niet oud worden, met jou wil ik jong blijven. (Peter van Straaten)

Nout Kops

Geen gezeik, iedereen rijk. (Koot en Bie)

Peter en Will Wouters

Ik heb een steen in de rivier verlegd.

Frans Krijn

Samen voor ons eigen. (Koot en Bie)

Paul Voestermans

Geluk is de afwezigheid van bijgeloof. (Bertrand Russell)

Hans Cornelissen

Als het algemeen kiesrecht in het rijk der planten bestond, zouden de brandnetels de rozen en de lelies verbannen. (Lucien Arréat)

Jan Hendriks

Je leeft maar één keer, maar als je het goed doet, is één keer genoeg. (Mae West)

Nicole van Wijchen

Het leven moet voorwaarts geleefd worden, maar kan alleen achterwaarts begrepen worden (de Deense filosoof Søren Kierkegaard)

En het laatste citaat in je leven staat op je grafsteen. Zeer fraai vind ik die nagelaten wens van de Uitvreter van Nescio.

Het leven heeft mij Goddank niks geleerd.

Jacques de Vroomen

jrdevroomen@gmail.com



vermoeden. Het zijn in ieder geval geen exoten. Ria heeft onder andere een paar mooie zweefvliegen gefotografeerd en een schitterende plaat geschoten van twee Schaakbordlieveheerbeestjes 'in copula'. Uit een van de kleine vijvers wist mijn zoontje meer dan tien Kleine watersalamanders op te vissen. Dat blijven toch schatjes.

Een noviteit was de dubbele sessie, waarbij we zowel overdag als 's avonds onze onderzoeken uitvoerden. Ik was er zelf niet bij in de avond, maar velen noemden de Draak, een nachtvlinder, als een van de hoogtepunten. De naam is geïnspireerd door het bizarre uiterlijk van de rups, dat zich het best laat beschrijven als een aangevreten blad met bruine plekken. Coby's dochter had eerder op de avond een foto laten zien van Lindepijlstaarten op haar oprit en nu bleek Coby zelf een prachtexemplaar in de tuin te hebben! Dat was voor haar een topper. Over noviteiten gesproken: ook deze keer zijn er weer acht nieuwe soorten toegevoegd aan de Heese lijst. We bedanken Coby en Jos voor het warme welkom en hun enthousiasme.

Fraaiste namen

- draak (nachtvlinder, eerste keer gezien in Hees)
- tuintweestrep (steltnug)
- micaplatvoetje (zweefvlieg)
- struweelnepkapoentje (lieveheersbeestje)
- lentelangpoot (langpootmug)

Ook meedoen?

U kunt zich aanmelden via toinevangaal@gmail.com. Na afloop van ons bezoek ontvangt u een rapportje en er verschijnt mogelijk een artikeltje in *de Stenen Bank*. Het maakt niet uit of uw tuin klein of groot is! Het is ook een leuke activiteit voor een straatfeest of een familiebijeenkomst, waarbij iedereen dan natuurlijk meezoekt.



De waarnemingsmaterialen zijn mede gefinancierd door een subsidie van Groene Bondgenoten, een samenwerkingsverband dat vrijwilligers

helpt bij het werken aan het thema Basiskwaliteit Natuur, bijvoorbeeld door ondersteuning bij het monitoren en vergroten van biodiversiteit in de eigen omgeving. We maken hier dankbaar en veelvuldig gebruik van.

Blauw-Wit wil meer betekenen voor de wijk

Blauw-Wit is op 16 januari 2019 gestart met walking football, een laagdrempelige voetbalactiviteit voor senioren waarbij gezelligheid en ontmoeten gecombineerd worden met een potje voetbal. In korte tijd is het aantal deelnemers gegroeid tot meer dan 35 senioren. De kartrekkers van deze old stars denken verder en willen graag een bijdrage leveren aan het leefklimaat in de wijk. Deze gedachte wordt inmiddels gedragen door bestuur en leden van Blauw-Wit.

Ten opzichte van werk, inkomen, gezondheid en sociale contacten komen er in de wijk weinig bijzonderheden naar voren; volgens de wijkprofessionals blijkt echter vooral het sociaal klimaat voor ouderen te wensen over te laten. Bij ouderen, waarvan de partner is weggefallen, kunnen verminderde sociale contacten slechts beperkt opgevangen worden in de buurt. Er is naast de kerk geen algemene ontmoetingsplek zoals in andere wijken wel het geval is. Deze signalen hebben ertoe bijgedragen dat 'Eenzaamheid & Ontmoeten' een belangrijk thema is geworden in het wijkaanpak programma van de gemeente. Blauw-Wit wil met dit plan een bijdrage leveren aan de bestrijding van eenzaamheid in Nijmegen-West.

Volgens de vereniging kan de accommodatie meer betekenen dan alleen maar de functie van clubhuis voor leden. Het gebouw biedt ook mogelijkheden voor andere activiteiten en samenwerkingsverbanden. De vereniging richt zich ook steeds meer naar buiten, waardoor ze zichtbaarder wordt voor haar omgeving. Met andere woorden, de vereniging wordt steeds meer een 'open club'. S.V. Blauw-Wit wil dolgraag meer betekenen voor de bewoners in de omgeving van het sportpark en haar accommodatie beschikbaar stellen voor andere doeleinden dan de voetbalsport. Zo heeft de vereniging haar accommodatie al beschikbaar gesteld als 'warmteplek' toen daarvoor een oproep werd geplaatst door de gemeente.

Iedere woensdagmorgen komen de old stars naar het sportpark voor hun walking football. Als zij om 10.00

uur aan de warming up beginnen zijn er al een aantal oud-deelnemers aangeschoven voor een gezellige kop koffie, en de daarmee samenhangende babbel. Er wordt gedacht aan het inschakelen van een bewegingstherapeut en het aanleggen van een jeu-de-boulesbaan, zodat senioren, die niet meer mee kunnen doen aan het voetbal, alsnog lekker in beweging kunnen zijn en onderdeel kunnen blijven uitmaken van deze bijzondere groep.

En waarom zouden we die mogelijkheid niet openstellen voor andere ouderen in de wijk, die daaraan behoefte hebben? Samen met de gemeente en Bindkracht 10 wordt gekeken hoe we die ochtenden meer inhoud kunnen geven, zodat het voor de deelnemers meer wordt dan alleen maar een kop koffie.

Partners

Om dit alles voor elkaar te krijgen zoekt de vereniging de samenwerking met verschillende partijen en wijkprofessionals. Als eerste is contact gelegd met het gemeentelijk sportbedrijf, waarop de buurtsportcoach van West is meegenomen in een eerste brainstorm. Met hem is ook het wijkmanagement van de gemeente Nijmegen aangehaakt om dit tot een succes te maken. Ook de opbouwwerker van Bindkracht10 is geïnteresseerd in het project en bereid mee te denken.

Daarnaast staan wij open voor andere organisaties of personen, die een bijdrage kunnen leveren aan het wel-slagen van dit project.

De pen op de tong

Poëzie uit of over Hees

Dit jaar helaas geen Open Tuindag in Hees. Hier als troost het aanstekelijke lentegedicht dat de stadsdichter van toen, Victor Vroomkoning, in 2008 schreef.

TUINFEEST

door Victor Vroomkoning

Kom buiten! want vandaag geen 'eigen tuin',
het hek staat aan, de hond ligt vast, wees
welkom in ons vrij domein. De rozen heffen
al hun ruikers naar de witte bruid jasmijn,
de pergola's verzorgen uiteraard de sluier.

Kamperfoelie heeft een muur versierd, hebe
met veronica een bloemtapijt gelegd, gouden
regen druppelt uit de hemel, weigéla wuift
met bonte waaiers en buddleia dirigeert haar
vlinders maar de bruidsbloem feest het meest.

Rododendrons, coniferen en hortensia's,
vrouwenmantel, buxus, toortsen en catalpa's,
lijsterbes, cotonéaster, acers, lelies en acacia's,
clematis, vlier, laurier, kornoelje en spirea's,
berberis, genista, prikneus, gentiaan en hosta's:

ze ogen alle fris en vrolijk in hun junikleed,
ook de vijvers met hun vissen en hun kikkers
feesten mee. Kom genieten nu de tuinen met
hun heesters, struiken, planten, gras en bomen
voor de tiende keer weer voor u open liggen.

*(is geschreven t.g.v. het 10-jarig bestaan van de Open
Tuindagen op 14 en 15 juni 2008; vooraf ten gehore
gebracht tijdens de high tea. Gepubliceerd in 10 jaar
Tuingeluk, Nijmegen, juni 2008)*

NachtOmmetje Hees zaterdag 4 oktober 2025

Het NachtOmmetje Hees is inmiddels, na meer dan tien jaar, een traditie geworden. Als u er ook dit jaar graag bij wil zijn, noteer dan alvast de datum: zaterdag 4 oktober. We starten zoals altijd rond 20.00 uur. Meer informatie volgt nog. De werkgroep is ondertussen begonnen met de voorbereidingen. Het accent ligt dit jaar op het centrum van Hees: de omgeving van de Korte Bredestraat, de Schependomlaan en de Wolfskuilseweg). Er zijn al wat ideeën, maar suggesties zijn altijd welkom. Zijn er zaken in Hees (sport, cultuur, acties, gebeurtenissen, historie, zorg/welzijn, bijeenkomsten ...) die interessant zijn voor het Ommetje? Laat dit dan aan ons weten! Alvast dank daarvoor. U kunt ons bereiken via: ommetjehees@gmail.com

Happy Hees zondag 24 augustus

'Heerlijk Hees' verwijst natuurlijk naar onze fijne wijk, maar dit jaar óók naar ons jaarlijkse wijkfestival. Heerlijke taartjes bij Heel Hees Bakt en een lekker koel drankje én hapje bij de borrel. Ontmoet bij Sancta Maria aan de Bredestraat je burens, geniet van de sfeer en waag misschien wel een dansje.

Voor de kids is er ook weer van alles te doen. Zoals de kinderkleedjesmarkt, bingo en beroemde Hees Race. Aan de grotere kinderen hebben we ook gedacht. Die kunnen dit jaar een ware escaperoute doen: Happy Hees Hunt. Ben jij slim genoeg en kraak je de code voordat de tijd om is? Kortom, zet alvast met grote letters in je agenda op 24 augustus: Happy Hees!

Kijk op www.dorpsbelanghees.nl én ons Instagramaccount @festivalhappyhees voor het laatste nieuws. Steek je ook graag de handen uit de mouwen? We kunnen je hulp gebruiken! Stuur een berichtje naar zomerfestivalhappyhees@gmail.com. Ook als je leuke ideeën hebt!

Hongaren in Hees

Het is altijd leuk om reacties te krijgen op een artikel in dit wijkblad.¹ Maar een reactie in de vorm van bezoekers uit het verre buitenland is wel heel ongewoon. Toch is dat wat in het najaar van 2024 gebeurde naar aanleiding van mijn artikel over de protestantse slavenhouder Alexander Salonthay de Salontha in het maartnummer van dit blad uit 2023. Eind 2024 meldden zich namelijk twee bezoekers bij de Petruskerk, een lid van de Hongaarse ambassade en Réka Bozzay, een onderzoekster van de Universiteit van Debrecen, met ruim 200.000 inwoners de tweede stad van Hongarije. Rutger Zwart en Francine van der Heijden, de beheerders van de Petruskerk, hebben hen daar toen de imposante grafsteen van Alexander en zijn erfgenamen laten zien. Voor de vloeiend Nederlands sprekende dr. Bozzay vormde dit bezoek de afronding van een uitgebreid onderzoek naar 'onze' Alexander, dat inmiddels in het Duits is gepubliceerd.² Voor wie daarover meer wil weten, alvast heel kort het volgende. Bozzay's onderzoek bevestigt Alexanders activiteiten als slavenhouder en breidt dat zelfs verder uit. Nieuwe feiten die zij aan

het licht brengt zijn onder andere dat hij in Suriname al heel snel ook een hoge functie kreeg als assistent van de gouverneur. Het was daarbij zijn hoofdtaak om ervoor te zorgen dat er in Suriname voldoende wapens waren om de naar de jungle ontsnapte slaven (marrons) te bestrijden en terug naar de plantages te drijven. Uit het onderzoek blijkt ook nog dat Alexander voor zijn huwelijk met de katholieke Maria Beuse en hun vestiging op Heyenbeek in Hees (nu Bloemendaal) al drie keer eerder getrouwd was.

¹ Henk Termeer, 'Een kritische slavenhouder uit Hees: Alexander Salonthay de Salontha (1716-1781)'. De Stenen Bank 33(maart 2023), pp. 12-13, herdrukt in: Nijmeegs Katern 37(2023), nr. 2 (april), pp. 18-20..

² Réka Bozzay, 'Alexander Salonthay de Salontha: Soldat, Pflanze, Wirtschaftsschriftsteller. Ein Leben in Ungarn, den Niederlanden und Suriname im 18. Jahrhundert', in: Zwischen Ostsee und Adria II. Ostmitteleuropa im Mittelalter und in der Frühen Neuzeit. Die Mobilität von Menschen, Gütern, Geld, Diplomaten, Reliquien. Ed. Attila Bárány, Roman Czaja, Helmut Flachenecker, László Pószán (Debrecen, 2024), pp. 209-233. Ook online te lezen op: <https://www.academia.edu/125630726/>.

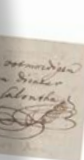
Een kritische slavenhouder uit Hees: Alexander Salonthay de Salontha (1716-1781)¹

tekst | Henk Termeer foto grafsteen | Rutger Zwart

We zijn er allemaal wel eens overheen gelopen. Over de grote grafsteen van de familie Salonthay de Salontha in het koor van de Heese Petruskerk. Alexander liet die plaatsen in 1771 na het overlijden van zijn echtgenote Maria Beuse. Hij bleef toen als weduwnaar achter en woonde met hun drie jonge kinderen (geboren 1765-1769) op zijn landelijke buitengoed Heyenbeek, gelegen op de hoek van de huidige Schependomlaan en Dikkeboomweg. Maar hoe belandde deze Hongaarse militair (geboren in Salonta, 1716) in de Nederlanden en uiteindelijk in Hees?

Alexanders uitwijken naar westelijk Europa had waar-
het einde van de 17e eeuw veroverd. Alexander moet wel uit een welvarende familie afkomstig zijn, want hij kreeg in zijn jonge jaren een militaire opleiding, vermoedelijk in Wenen. Jaren later deed hij in elk geval als officier zijn eerste gevechtsservaring op in het leger van de koning van Pruisen (1747-1751). Aansluitend diende hij bij het 1^{ste} regiment Oranje-Nassau van de Republiek der Verenigde Nederlanden, waar hij al snel vloeiend Nederlands leerde. Maar toen hij bij de hogere officierstraining in Haarlem schriftelijk protesteerde tegen de brute behandeling van een mede-officier werd hij als straf voor zijn kritiek op zijn meederen 'gecasseerd'; hij moest op halve soldij in

Portret van Alexander (1769)



in oorlog. Dat hield in
re beveiliging van de
en met name bij de
hit and run-aan-
slaaf gemaakte
md die van de
toegankelijke
en jaar, van 1752
ar deed hij op
ervaring als
Nieuw Java
met de bijbe-
lij enkele
en Elk 't Zijn
drie ten



Na het overlijden van zijn echtgenote in 1771 kreeg Alexander te kampen met een zwakke lichamelijke gesteldheid en met ongunstige ontwikkelingen op zijn plantages. Dat laatste kwam vooral door de aanhoudende guerilla-overvallen van de marrons en de onmacht van de koloniale milite daerom de plantages te beveiligen. Zowel in de Nijmeegse afdeling van de 'Oeconomische' tak van de Hollandse Maatschappij van Wetenschappen als ook in diverse rekestes aan de Sociëteit van Suriname in Amsterdam deed Alexander vooral sinds 1777 suggesties om de plantages beter te beschermen. Daarin toonde Alexander zich bepaald geen tegenstander van slavernij, althans zolang de eigenaren hun slaven goed behandel- den; als dat niet zo was, vond hij hun vrijheidsdrang goed te begrijpen. Daarom oefende hij vooral zware kritiek uit op de lamelndigheid en onverschilligheid van de veelal afwezige plantage-eigenaren: die bekommerden zich enkel om de winsten van hun ondernemingen en interesseerden zich totaal niet voor de ontwikkeling en het welzijn van Suriname en zijn bewoners. Daarom stelde Alexander als militair én "ervaren Colonier" voor om enige duizenden armiaisten en bedienden uit het vaderland als landbou- vers rondom de plantages te vestigen, te beginnen aan de Commewijne (daarin stroomde de Cottica uit). Daar zou- den zij volgens hem als beveiligingscordons kunnen dienen tegen de aanvallen van de marrons en door hard te werken wel een redelijk bestaan kunnen opbouwen.

Maar alle pogingen om zijn plan ook uitgevoerd te krij- gen hadden geen resultaat. De Sociëteit van Suriname was namelijk een particuliere koloniale onderneming die le kolonie Suriname exploiteerde. En die enkel op winst oriënteerde onderneming had geen boodschap aan de ealistische' en ook nogal bene-
Lucas Bruin die onderzoek doet naar een nazaat van
de mil op de vele



Zorgboerderij In Het Westen

tekst | Niels Krijnsen fotografie | Lieselotte van Dongen

Het is 9.00 uur geweest en langzaam druppelen de eerste deelnemers van zorgboerderij In Het Westen binnen. Een mooie verzameling van zo'n twintig mannen en vrouwen met verschillende achtergronden en verhalen zijn hier vijf dagen in de week hard aan het werk om de zorgboerderij draaiende te houden. Enigszins verscholen ten opzichte van de drukke Energieweg is de zorgboerderij een oase van rust. Iedereen vindt zijn of haar weg in de werkzaamheden die passen bij de mogelijkheden, interesses en uitdagingen. Of dit nu dierv verzorging is, koken, tuinieren of binnen lekker creatief bezig zijn, er is voor iedereen wat wils.

Stichting zorgboerderij In Het Westen zit sinds 2019 op deze prachtige, groene locatie midden in Park West. De boerderij is onderdeel van de zorgorganisatie Onder de Bomen. De organisatie die het nét even anders wil doen met goede, vernieuwende zorg. Ze bieden naast gesteund wonen en wonen met begeleiding ook dagbesteding aan, waaronder deze locatie.

Dieren

Op het terrein zijn verschillende dieren te vinden die de zorg en aandacht van de deelnemers nodig hebben. Naast een grote ren kippen, zijn er zeven geiten, twee varkens, twee eenden en een aantal konijnen. Dan moeten we de vissen en wandelende takken niet vergeten! Elke dag krijgen deze dieren weer schone hokken, schoon water, voer en liefde.

De tuin

Het is maart dus het seizoen van groeien en bloeien staat voor de deur. Dit houdt in dat er veel moet gebeuren in de tuin. De eerste zaadjes zijn vorige maand gezaaid en opgekomen in de grote plantenkas. Langzaam maar zeker kunnen ze over naar de volle grond. Om dan vanaf de zomer te kunnen oogsten. Veel verschillende biologische groenten en fruit maar ook heel veel verschillende bloemen en planten zullen deze zomer weer tevoorschijn komen en het terrein tot leven brengen.

Het winkeltje

Voor een deel zal de oogst gebruikt worden in eigen keukens, maar een deel zal ook dit jaar weer zijn weg vinden richting het winkeltje. In de maanden van april tot oktober, enkel op doordeweekse dagen, is deze geopend. Een bord aan de kant van de Bredestraat zal aangeven wat de openingstijden zijn. In het winkeltje is er van alles te vinden. In de zomer veel groente, fruit en boeketjes maar verder ook eieren, haardhout, thee, (eenjarige)planten, zaden, nestkastjes, kleine cadeautjes enzovoort.

Theeschenkerij

Vanaf dit voorjaar zal er vanuit het winkeltje ook thee geschonken worden. Op het kleine terrasje zal voornamelijk eigen samengestelde thee te drinken zijn met wat huisgemaakte lekkernijen. Zo kan ook Nijmegen-West meegenieten van het kleine paradijsje dat verscholen ligt tussen de uitvalswegen van de grote stad.

De werkdag

Om 16.00 uur gaan de laatste deelnemers en vrijwilligers weer naar huis na een zinvolle werkdag. De tuin ligt er weer netjes bij, de keuken is aan kant en de dieren kunnen tevreden en veilig de nacht in. De begeleiders werken nog de laatste administratie bij en vertrekken een half uur later ook. Zo loopt de dag ten einde. Morgen zijn ze er allemaal weer en wie weet, komen we elkaar tegen in het winkeltje of op het terrasje van zorgboerderij In Het Westen!



Informatieavond 'Flexibel met energie'

Toen het team Duurzaam Hees het plan opvatte om een avond te organiseren rond nieuwe mogelijkheden om je eigen energieverbruik te managen moesten we wel even nadenken over een titel. 'Thuisbatterijen: fictie of feit?', 'Maakt afschaffen saldering zonnepanelen niet meer relevant?' waren wellicht pakkender in de aankondiging, maar we wilden het toch breder houden en kozen daarom voor 'Flexibel met energie'.



Toen de aanmeldingen voor de avond binnenkwamen, zagen we dat de deelnemers wat verder gekeken hadden dan alleen de titel en dat onze gekozen onderwerpen velen aanspraken. Uiteindelijk bezochten zo'n vijftig mensen de informatieavond.

Onze voorzitter Oswald opende de avond door kort in te gaan op de activiteiten van Duurzaam Hees. Daarna lichtte hij het programma toe. Het eerste onderwerp was een overzicht van de Nederlandse elektriciteitsmarkt. Rob legde de veranderingen in het netwerk uit, en welke invloed het gebruik van hernieuwbare bronnen op de balans in dat net heeft. Eén van de gevolgen is bijvoorbeeld netcongestie, waardoor het moeilijk is aan de vraag naar nieuwe aansluitingen (bedrijven, laadpalen etc.) te voldoen.

Daarna werd de elektriciteitsmarkt behandeld: hoe komen de prijzen eigenlijk tot stand? En hoe wordt onbalans geprijsd? In dit kader is het afschaffen van de saldering natuurlijk een actueel onderwerp. Rob legde uit dat de huidige regeling niet houdbaar is, en eigenlijk oneerlijk, maar gaf aan dat het voor zonnepanelenbezitters wel gevolgen heeft.

Tot slot ging hij in op de verschillende contractvormen. Hij benadrukte dat je daarbij zelf moet bepalen wat je belangrijk vindt: wil je zekerheid over de prijs? Of kun je leven met wisselende prijzen en ben je zelfs in staat daar op te sturen? Verdiep je hierin en geloof niet zomaar iedere bewering van een leverancier.

Daarna nam Marcel het stokje over. Hij had naar de impact van het afschaffen van saldering gekeken op zijn energierekening én gekeken wat het tijdelijk opslaan van energie (thuisbatterij) voor die rekening kon betekenen.

Afschaffen van saldering ging zijn huishouden een kleine 200 euro per jaar kosten, en de inzet van een batterij kon daar waarschijnlijk weer de helft van afhalen. Hij benadrukte het belang van inzicht in je eigen situatie door het monitoren van je energieverbruik. Geen huishouden is hetzelfde en de energiebehoefte kan enorm verschillen en het rekensommetje totaal wijzigen.

De avond werd afgesloten door Boy. Hij besprak de praktische oplossingen vanuit de installatietechniek: wat is er nu al mogelijk? En wat betekent dat financieel en welke impact heeft dat op je CO₂-afdruk? Zo toonde hij dat zonnepanelen ook zonder salderingsregeling effectief voor je energiehuishouding zijn in te zetten. De thuisbatterij kan daarbij een belangrijke rol spelen en hij liet zien dat deze techniek een sleutelrol in de energietransitie kan vervullen. Ook besteedde hij veel aandacht aan de warmtepomp. Al deze technieken leverden veel vragen uit de zaal op. Hij eindigde zijn betoog door de financiële rendementen te schetsen die mogelijk zijn door inzet van zonnepanelen, thuisbatterij of warmtepomp. Toch, benadrukte hij, moet je niet alleen naar het aantal euro's onder de streep kijken. Kijk vooral ook naar het comfort en woongenot dat deze investeringen opleveren én, niet minder belangrijk, naar de klimaatimpact (CO₂-reductie).

Dat de onderwerpen leefden bleek wel uit het feit dat er nog lang werd nagepraat. Al en met zijn wij als Duurzaam Hees tevreden over deze avond, en gezien de vele positieve reacties die wij kregen, waren de bezoekers dat ook. Wilt u de presentatie nog eens nalezen? Bekijk of download via <https://tinyurl.com/dh-flex>





Jacques' Bomen

tekst | Jacques de Vroomen illustraties | Renée Saleman



Dik en dun

Dik was hij, die eikenboom van tweehonderd jaar. Niet gewoon dik maar heeeeel erg dik. En niet alleen die eikenboom. Alle bomen van dat bos waren dik. Daarom heette dat bos ook *Dikke-bomen-bos*. Nee, toch niet alle bomen waren dik. Er stond één dunne boom in dat bos, een berkenboom. De dikke eik van tweehonderd jaar, die naast die berk stond had zin om wat te kletsen en daarom vroeg hij aan die berk: 'Waarom ben jij zo dun?' 'Waarom ben jij zo dik?', antwoordde de berk. En omdat die dikke eikenboom niet zo goed kon denken vond hij dat een heel moeilijke vraag. Toen hij een half uurtje had nagedacht zei hij: 'Dik is gewoon'. 'Maar dun is de mode', antwoordde de berk meteen. Want de berk was veel slimmer dan de eik en daarom hoefde hij niet zo lang na te denken. De eik dacht na en dacht na. Het duurde en het duurde maar. De beuk, die naast hem stond zei: 'Nou jongen, schiet eens

& Beestenboel



een beetje op met je antwoord.' De eikenboom werd er zenuwachtig van. Hij hield van rustig aan en alles moest hier zo vlug. Maar na tien minuten nadenken had hij toch een antwoord bedacht. 'Vroeger was dik in de mode', zei hij tegen de berk en ook een beetje tegen de beukenboom. 'Hè. Hè,' zei hij zachtjes tegen zichzelf, 'nou zal die buurman berk wel tevreden zijn. Wat word je toch moe van al dat denken.' Maar het ging niet zoals hij hoopte. De berkenboom kwam weer heel snel met een antwoord. 'Vroeger, dat is lang geleden,' zei hij, 'en lang geleden was je ook dun.' 'O, o, wat moet ik daar nu weer op zeggen', dacht die arme eik. En voor het eerst in tweehonderd jaar vond hij het erg vervelend dat hij niet even weg kon lopen. Een ommetje maken, zodat hij die moeilijke vragen even niet zou horen. Maar ja, hij was een boom. Een dikke boom nog wel. Een ommetje zat er dus niet in. En daarom ging hij maar weer denken. Heel diep denken. En omdat hij nog steeds niets teruggezegd heeft tegen de berkenboom die naast hem staat, is hij waarschijnlijk nog steeds aan het denken.

Loslaten is een woord dat vaak onterecht gebruikt wordt alsof je een pen uit de handen laat vallen; bam en klaar. Loslaten is echter een proces dat wisselt in duur en intensiteit; pijnlijk of bevrijdend; een bewuste keuze of dat wat nu eenmaal gebeurt.

Na een kleine vijftientig jaar heb ik besloten te stoppen met de werkgroep Groen Hees. (Ik blijf uiteraard wel lid van de Vrienden van Groen Hees). Ook dit is loslaten. Het besef deel uit te maken van een lieve groep mensen met het gemeenschappelijk doel om het groen in Hees te bewaken en te versterken heeft geregeld voor uitstel gezorgd. Een mijlpaal kan helpen: ná de opening van de ecoruïne. En dan toch ineens weer twee jaar verder.

Een ander loslaten is het stoppen met vast oppassen om de veertien dagen. Ruim acht jaar één maandag in de veertien dagen deel uitmaken van wat me lief is: het gezin van mijn dochter. De kleinkinderen zien opgroeien, hun vriendjes leren kennen. Dit hangt samen met een ander loslaten: het idee van een onbegrensde tomeloze energie. Nu kan ik na een dagje Haarlem nog een uurtje naar de sportschool, maar het begint te spannen. Het is niet de eerste keer dat ik knikkebollend op de bank wakker schiet met de sporttas naast me.

Waarom loslaten? Het heeft te maken met een verlangen om ruimte te scheppen. Naast tijd voor Marijke, vrienden, film-, triviant-, eet- en sportclub, fietsmaatjes en af en toe nog een begeleidingstraject, tijd weer 'tijd' laten zijn. Vanuit deze ruimte kijken wat op mijn pad komt, welke verrassingen er nog open liggen.

ALS JE LOSLAAT HEB JE TWEE HANDEN VRIJ.

De werkgroep Groen Hees zoekt nieuwe enthousiaste leden. Wil je je aanmelden, mail dan naar abverheul@outlook.com

Jaarverslag bestuur 2024-2025

Het bestuur, dat tot december 2024 uit de leden Maarten de Waal, Toon Snelder, Jan de Kanter en Mieke Welschen bestond, vergaderde acht maal. De notulen werden gemaakt door Wil Drift en Yvonne Muris. Postverwerking en een deel van het secretariaat werd verzorgd door Jeanette van Mierlo. Voorts waren er twee adviesgroepjes, voor juridische zaken en voor de Omgevingswet. Technische en IT-ondersteuning werd verzorgd door Rik Opgenoort. Het bestuur wil deze hulp-troepen nogmaals hartelijk danken voor hun geweldige inzet en steun.

Het bestuur vergaderde onder andere over de volgende onderwerpen:

- De stand van zaken vanuit de werkgroepen. Tot september 2024 waren bestuursleden lid van diverse werkgroepen. Het bestuur besprak de jaarlijkse activiteiten van de werkgroepen en nam besluiten over de mogelijke deelname van de vereniging (financiële ondersteuning). Het afgelopen jaar droeg de vereniging zo bij aan onderzoek naar ecologische biodiversiteit, soorten waarnemingen in Hees, aan enquêtes over wateroverlast en over de wensen van bewoners voor het zwembadterrein. De werkgroep Groen Hees heeft zelfstandig contact met de gemeentelijke groenafdeling en verwerft zo steun bij groen beleid en uitvoering. Ook sociaal-culturele activiteiten heeft de vereniging financieel ondersteund. Daarnaast werven sommige werkgroepen ook gemeentelijke subsidies of eigen sponsoring bij bedrijven in Hees.
- In deze bestuursperiode is gewerkt aan de digitale nieuwsbrief en nieuwsflits. Naast *de Stenen Bank* en de website is de communicatie met de leden en met de bewoners van Hees zo versterkt: vooral tussen de vier edities van *de Stenen Bank* door is er meer mogelijkheid tot snelle en gerichte communicatie met bewoners.

- Het bestuur heeft een avond voor de vrijwilligers georganiseerd. De opkomst was groot en het plezier met pubquiz en zelfs samenzang was al even goed.
- Het bestuur heeft meegedacht over oude en nieuwe initiatieven, zoals ‘Waalzinnig Hees’, en het DZN-project de Marokkaanse tent, waarover u later nader wordt geïnformeerd; ook een mogelijke inloopochtend op woensdagochtenden in de kantine van Blauw-Wit, wordt in de nabije toekomst georganiseerd.
- Er waren vele contacten met de gemeentelijke wijk-regisseurs, de raadsfracties en met organisaties in de wijk zoals huize Rosa, de Waalboog, Sancta Maria, Plan A, de Petruskerk-commissie en met maatschappelijk werk en wijkcentra.
- Zonder volledig te kunnen zijn, heeft het bestuur veel gedaan maar noodgedwongen ook het een en ander moeten laten liggen. Zo is bij het vertrek van Jan de Kanter uit het bestuur in januari een behoorlijk gat

gevalen op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu. Ook het 7-wijkenoverleg met de gemeente is tot stilstand gekomen. Dat is jammer, want het overleg met het industriegebied is daarmee ook weggevallen. Omdat er vacatures waren, heeft het bestuur regelmatig gevraagd om aanvulling en hulp want nieuwe bestuursleden zijn en blijven zeer dringend nodig. Daarom organiseerde het bestuur een extra ledenvergadering in september, waarbij een aantal suggesties zijn verzameld om de druk vooralsnog te verkleinen.

- Inmiddels kunnen we op de ledenvergadering van 4 juni drie nieuwe bestuurskandidaten voorstellen. Daarmee komt het bestuur weer op goede sterkte. Wij hopen in het komend jaar ook weer een doorstart te kunnen maken met het wijkenoverleg over milieu en luchtkwaliteit, daar valt nog een hoop werk te doen voor onze vereniging.

Agenda Algemene Ledenvergadering Vereniging Dorpsbelang Hees, 4 juni 2025

Locatie: wijkcentrum Heseweide (Daniëlsplein)

19.30 uur: inloop met koffie

20.00 uur: start vergadering

Agenda:

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Verslag vergadering van 18 september 2024
- 3 Agendavaststelling
- 4 Financieel Jaarverslag 2024 en begroting 2025
- 5 Kascontrole en benoeming nieuwe leden kascontrolecommissie
- 6 Jaarverslag en stemming over voorstel reglements-wijziging focus- en werkgroepen
- 7 Evaluatie nieuwsbrief en nieuwsflitsen en nieuwe ideeën voor vereniging(sactiviteiten)
- 8 Afscheid vertrekkende bestuursleden en presentatie nieuwe bestuurskandidaten
- 9 Verkiezing nieuwe bestuursleden
- 10 Rondvraag en sluiting

Na afloop is er een afsluitend drankje tot uiterlijk 22.30 uur.

Politiek bezoek aan Hees

Op zaterdag 14 juni organiseert de Vereniging Dorpsbelang Hees een bezoek van Nijmeegse politici aan Hees. In het kader van de gemeenteraadsverkiezingen van voorjaar 2026, wil de vereniging graag lokale politici laten zien wat er allemaal speelt in Hees.

U kunt als bewoner meedoen! Het programma start op zaterdag 14 juni om 10.00 uur in wijkcentrum Heseweide. We bespreken dan onder andere ontwikkelingen rond ruimtelijke ordening, groen en milieu. Van 11.30 tot 12.30 uur fietsen we door Park West en langs het industriegebied. Om 12.30 uur gaan we naar zwembad West en bespreken dan sociale zaken, huisvesting en opvang voor bijzondere doelgroepen.

Om 14.00 uur is het programma klaar en kunt u wellicht nog gaan kijken bij het CPO-project Toekomst Muziek of bij Sancta Maria, DVN in de Waalboog of bij de asielzoekersopvang aan de Schependomlaan.

Als u mee wil doen, kunt u zich opgeven via bestuur@dorpsbelanghees.nl. Graag tot ziens op 14 juni!

Een kinderboekje, portretten en kleurrijke

Het is half januari. In de pauze van de Nieuwjaarspartijtjes bij Tachys hoor ik achter in het clubhuis enthousiaste geluiden. Een klein boekje ligt open op tafel en van een afstandje kijk ik mee.



Het lijkt iets voor kleine kinderen. Ik zie tekeningen van een meisje en een hond, een schaap, ... en een enkele regel tekst. De maker blijkt één van de tennissers, Marion Quaedackers, en haar teamgenoten zijn duidelijk onder de indruk. Ik bedenk dat ik weinig

weet van Marion als kunstenaar. Ik heb wel eens gehoord dat ze portretten schildert, maar dit is iets heel anders. Een afspraak is snel gemaakt.

Het kinderboekje

Bij Marion thuis nemen we samen het boekje nog eens door. Het heet 'Antje en de dieren' en is bedoeld voor kinderen van 0 tot 6 jaar. Aanvankelijk maakte ze 'zomaar' wat tekeningetjes van een meisje dat verschillende dieren tegenkomt. Het leek haar leuk om daar een boekje van te maken voor haar kleindochter Antje. Maar dat bleek niet zo eenvoudig als gedacht. De tekeningen vlogen haar zo uit de pen, maar in een paar zinnen een verhaaltje neerzetten bleek niet 'haar ding'. Een schrijfcursus moest daar verandering in brengen. Die cursus was weliswaar gericht op schrijven voor kinderen van 6 tot 12 jaar, maar het heeft haar toch geholpen. Het boekje is er gekomen!

Achtergrond en opleiding

Het lijkt een hele stap van (portret)schilderen naar de tekeningen in het kinderboekje, maar tekenen is voor Marion iets natuurlijks. Ze tekent van jongs af aan en al op de basisschool in haar geboorteplaats Hoensbroek werd opgemerkt dat ze talent had; en dat ze naar de kunstacademie moest gaan. Ook de liefde voor het schilderen was er al vroeg: 'Toen ik op mijn twaalfde van een neef een aantal tubes olieverf kreeg, ging ik er meteen mee aan de slag.' Toch moest de kunst even wachten. In het werkmilieu waar Marion opgroeide was het vanzelfsprekend dat zij een 'echt beroep' zou leren. Ze voltooide de opleiding voor psychiatisch verpleegkundige en ging in de zorg werken, maar het schilderen liet haar niet los. Dankzij een studiebeurs kon ze een jaar later alsnog naar de Academie voor Kunst en Industrie, de AKI, in Enschede, waar ze koos voor de richting 'Vrij tekenen en schilderen'.

Inmiddels woont Marion alweer veertig jaar in Nijmegen, waar ze werk vond bij Thuiszorg Zuid Gelderland. Ondanks werk en gezin (er kwamen twee kinderen) wist ze altijd ook tijd te vinden om te schilderen. Ze deed mee aan 'Atelierverschijningen', een atelierroute in Nijmegen, en exposeerde af en toe. Net voor de eeuwwisseling kon Marion haar werk opzeggen en instromen in een regeling voor kunstenaars, de Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars (WIK). Om daarvoor in aanmerking te komen moest je óók inkomsten hebben van het werk dat je maakt. In die tijd is ze naast haar 'vrije werk' begonnen met portretten in opdracht en het maken van



schilderijen

bronzen beeldjes. Zo heeft ze zich van 1999 - 2003, de maximumtermijn, helemaal aan de kunst kunnen wijden. Marion vult aan: 'En ik kon mijn tijd zelf indelen. Wat heel fijn is als je thuis twee pubers hebt'.

Na die periode was er weer minder tijd voor kunst. Voor het brood op de plank ging ze werken in de dagbesteding bij mensen met een verstandelijke beperking, 'superleuk', en later is ze, na de nodige bijscholing, als 'zzp-er' de verpleging ingerold.

De portretten

Er komen twee dikke mappen op tafel met afbeeldingen van Marions werk. De portretten waar ik van gehoord had, en die ze in opdracht maakte, zitten er ook bij. Ze heeft veel kinderen geportretteerd. Het zijn kleurrijke schilderijen en ik vind ze mooi. Marion vertelt dat ze al tijdens de opleiding met modeltekenen is begonnen. Ze heeft er ook een lesbevoegdheid in gehaald. De laatste jaren heeft ze alleen wat portretjes van haar kleinkinderen gemaakt.

Het vrije werk

In haar vrije werk komt Marions eigen stijl duidelijk naar voren. Ze houdt van felle kleuren, en de stukjes landschap, de bomen, en de bloemen die ze schildert, zijn steeds vol beweging neergezet. Het doet me denken aan Van Gogh. Marion vertelt dat ze Van Gogh als kind boeiend vond, en later onder anderen ook Cézanne. 'Dat was tijdens de opleiding soms lastig, want je moest vernieuwend zijn.' Ze heeft wel geprobeerd 'abstract' te schilderen, maar dat werkte niet voor haar.

Marion voelt zich thuis bij het golvende landschap, de oude bomen, de bloemen die ze in stevige kleuren neerzet. Ze licht toe: 'Tijdens het schilderen ben ik altijd bezig met wat kleuren met elkaar doen.'

Haar inspiratie haalt Marion uit wat ze (buiten) ziet en mensen en dieren blijven ook boeien. Als ze ergens door getroffen wordt,



pakt ze het schetsboek erbij. De uitwerking in een schilderij volgt later en kan afwijken van de originele schets. Ze voelt zich vrij om, als de compositie dat vraagt, nog iets toe te voegen of juist weg te laten.

Wat materiaal betreft werkte ze lange tijd met olieverf, pas laat is ze overgestapt op de sneller drogende acrylverf. Behalve voor portretten, daarvoor gebruikt ze het liefst aquarel, terwijl dat juist moeilijk is omdat je weinig kunt veranderen: 'De verf is doorzichtig, wat er staat blijf je zien, ook als je eroverheen schildert.'

Tenslotte

Inmiddels is ze met pensioen en Marion had gedacht dan weer veel te gaan schilderen, maar het schiet nog niet echt op. Misschien omdat ze deels nog in de verpleging werkt. Er komt wel nog een kinderboekje. Naast kleindochter Antje is er ook een kleinzoon, Lei. Hij mocht kiezen: insecten, jungle-dieren of reptielen ... Het werd insecten: Lei en de reuzeninsecten. De tekeningen zijn al klaar; in een vakantie gemaakt. Marion had er niet veel voor nodig: 'Opzetten met potlood, verder werken met aquarelstiften. Supermakkelijk!'



Werk van Marion Quaedackers is vanaf 12 juli te zien bij The Colorfield Performance in Groesbeek, een project waarbij tot 17 september 336 panelen met werken van verschillende kunstenaars in het veld staan.

<https://www.thecolorfieldperformance.nl/#/>

De stand van zaken

Er is veel gebeurd na de bewogen bewonersavond van 30 januari 2025. Daarin presenteerden de gemeente en Royal Haskoning DHV voor zeker 200 omwonenden het onderzoeksrapport naar de grondwatersituatie in Nijmegen-West. De gemeente verbond daar toen ook haar eerste conclusies aan.

Een kort resumé van de avond. Wethouder Daemen gaf aan dat de gemeente niet aan zet was om de grondwater-overlast structureel te verhelpen. De gemeente is er namelijk niet om de kelders en kruipruimtes droog te houden, was haar stellingname. Dat is de verantwoordelijkheid van de bewoners zelf. Dat wij geen invloed hebben op de oorzaken van de overlast en dat het buiten onze invloedssfeer ligt om hier wat aan te doen, werd niet aangestipt.

Wel werd aangegeven dat de grondwaterinfiltratieprojecten worden doorgezet. Dat zagen we in april bijvoorbeeld bij de renovatie van het Distelpark. Deze keuze leidde tot het nodige onbegrip omdat deze projecten met name bedoeld zijn om de grondwaterstand op een goede hoogte (terug) te krijgen en dat is niet bepaald het actuele probleem voor onze buurt ...

Deze houding van de gemeente was de opmaat voor ons als bewoners, te weten Bas Overmars, Toine van Gaal en mijzelf, om op 26 februari op de politieke avond voor de verschillende politieke fracties in drie minuten aan te geven waar volgens ons de schoen wringt. Een en ander is terug te vinden via de website van de gemeente. Daarna volgde nog een vragenuur met de wethouder.

Belangrijkste punten waren en zijn nog steeds:

Er is geen gemeenschappelijke basis hoe wij als bewoners kijken naar de problemen en hoe de gemeente hier naar kijkt. Als wij het Nijmeegse beleid erop naslaan (het gemeentelijk Rioleringsplan) zou de gemeente een grondwaterniveau moeten handhaven waarbij het gros van de overlasthebbenden geen probleem heeft met water in de kelder, ook niet eind 2023.

De gemeente schermt nu echter, aan de hand van het onderzoeksrapport, met een landelijk grondwaterniveau van 70 cm onder het maaiveld. Pas als het grondwater hoger komt dan deze 70 cm, is de gemeente formeel aan zet. Wij vinden het verwonderlijk dat de gemeente niet haar eigen beleid volgt. Bovendien is het een theoretische, formele exercitie van de gemeente die niets oplost, alleen de gemeente vrijpleit om formeel iets te doen, dan wel aan te spreken is om structurele maatregelen te nemen die de

grondwaterstand terugbrengen naar het niveau van afgelopen jaren. Saillant detail: mocht de grondwaterstand ooit zo hoog komen, dan hebben er nog veel meer bewoners overlast dan de huidige 300! Via de klankbordgroep hebben we kunnen bedingen dat er nu een second opinion gedaan wordt op dit onderwerp. Voor ons is het namelijk van cruciaal belang, want het biedt een heel concreet houvast om het grondwaterniveau terug te brengen naar een niveau zoals we het tientallen jaren hebben gehad.

Een ander belangrijk punt is dat de gemeentelijke attitude van vandaag in schril contrast staat met de houding die gemeente had toen het waterpeil in 2006 werd verhoogd in het Maas-Waalkanaal en de problemen die dat zou kunnen opleveren in de kelders van de wijken Dukenburg, Lindenholt en Neerbosch-Oost. Toen kwam de gemeente te vuur en te zwaard op voor de belangen van de bewoners in brieven naar Rijkswaterstaat, eisend dat er schadeloosstelling zou komen. Wij zien ook nu graag diezelfde houding terug. Dit punt kwam ook duidelijk naar voren in de raadsvergadering van 26 maart waarin de wateroverlast in Nijmegen-West werd besproken. Bijna alle fracties spraken de wethouder daarop aan. Een opvallend afwijkend standpunt had de GroenLinks-fractie, die door dik en dun haar eigen wethouder bleef steunen en jammer genoeg niet ontvankelijk blijkt voor welke inhoudelijke opmerking dan ook.

Tijdens deze vergadering werden verschillende moties ingediend. We mochten op de tribune de discussie volgen en met onze duikbrillen op wist iedereen in de raadszaal waarom we daar waren! De motie Water Keren werd daar aangenomen. Daarin is ons gebied aangewezen als prioritair gebied voor maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie en werd er gevraagd om een gedegen onderzoek naar de verschillende oplossingsrichtingen om grondwateroverlast te voorkomen waarin ook de mogelijkheden van het terrein van zwembad West moet worden bekeken. Daarnaast bood de gemeente aan alle getroffen hun WOZ-waarde te herbezien. Daartoe is de dag na de raadsvergadering een mail door de gemeente verstuurd hoe je bezwaar kan maken.

Aan het onderzoek en advies wordt momenteel door de gemeente gewerkt. Er is een advies geschreven dat is voorgelegd aan de verschillende overheden die een rol hebben in de waterhuishouding: de gemeente, het waterschap, de provincie en Rijkswaterstaat. Het advies zal voor de zomervakantie worden bekrachtigd. Het advies is ook voorgelegd aan de klankbordgroep. Helaas is er van onze aanbevelingen geen enkele overgenomen. Dat heeft in de laatste klankbordgroep van 16 april tot grote spanningen

geleid met de gemeente. We voelden ons niet serieus genomen. We lijken als een soort excuustruus voor de gemeente te fungeren en het leek erop dat conclusies al getrokken waren en dat inspraak er niet toe deed. De gemeente heeft ons echter verzekerd dat nog niks is besloten en dat er ook echt aan structurele grondwaterhuishoudelijke oplossingen wordt gedacht. De gemeente is nu aan zet om dit te bewijzen en het vertrouwen van de bewoners terug te winnen.

Als klankbordgroep brengen we nog een aantal zaken naar voren:

- 1 In de belangenafweging ook moet worden gekeken naar de schade van de bewoners. Tot nu toe is dat onderbelicht. Het herstel in combinatie met waardevermindering van de woningen loopt ook voor de bewoners al snel in de miljoenen.
- 2 Belangrijk is zicht op hoe groot het risico is dat dit nogmaals gaat voorkomen. Stellingname van de wethouder is dat het grondwater weer naar een normaal niveau terugkeert. Onze zorg is echter dat deze hoge grondwaterniveaus eerder het nieuwe normaal gaan worden. Dat wordt ook onderschreven door de klimaatscenario's van het KNMI en in de stukken van de gemeente zelf. Meer regen in de winterperiode waarin de grondwaterstand sowieso ook hoger is, leidt in onze wijken dus tot overlast.
- 3 Het belangrijkste voor ons is echter hoe de gemeente er nu voor kan zorgen dat overlast wordt voorkomen in de toekomst. We snappen best dat als je grondwaterhuishoudelijke maatregelen moet nemen, deze niet van de ene op de andere dag geïmplementeerd zijn en dat het enige tijd duurt voordat deze het gewenste effect hebben. Maar juist omdat het pas op langere termijn effect heeft, moet je nu handelen. Structurele maatregelen moet je nu oppakken en je moet dus niet afwachten en pas over een aantal jaar wat gaan doen.
- 4 Er wordt nu eenzijdig gekeken naar wat bewoners dienen te doen en hoe de gemeente de bewoners daar zo goed mogelijk in kan ondersteunen middels advies, leningen etc. Dat is heel mooi, maar we benadrukken dat de gemeente ook een zorgplicht heeft ten aanzien van de grondwaterstand.

De maanden tot de zomervakantie zijn bepalend voor de toekomst van onze wijk. In korte tijd hebben we als klankbordgroep veel geleerd over grondwaterstromen en verantwoordelijkheden. De gemeente doorloopt dezelfde leercurve. Hopelijk leiden de inzichten ook tot het gewenste resultaat en weet de gemeente in houding en gedrag ons voor zich te winnen.

Update

In de vorige *Stenen Bank* kon u lezen hoe de buurt denkt over de gewenste toekomstige invulling van het zwembadterrein. Hoewel het gemeentelijke proces nog altijd niet is opgestart, hebben we ondertussen weer niet stilgezeten.

We voeren al maanden gesprekken met raadsleden van alle partijen, zodat de ideeën en zorgen van de wijk en ons stadsdeel (Nieuw-)West gaan leven op het stadhuis. Het initiële gespreksonderwerp is vaak het zwembadterrein, maar de gesprekken gaan over meer dan dat: onze wens dat de gemeente in samenwerking met de vereniging (en vice versa) een samenhangende visie op de wijk ontwikkelt en daarnaar handelt, de grondwateroverlast, onze zorgen om de luchtkwaliteit en afnemende biodiversiteit, gebrekkige gemeentelijke participatietrajecten. De insteek van de focusgroep en de vereniging in brede zin is samenwerken met de gemeente en niet tegenover elkaar komen te staan. Dat is voor alle betrokken partijen gunstig.

Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat we participatie zo goed mogelijk willen invullen, niet alleen als het gaat om de relatie tussen de gemeente en Hees, maar ook om die tussen vereniging en buurt (binnen de praktische mogelijkheden die we als vrijwilligers hebben natuurlijk). De vragenlijst was daarvan een voorbeeld. Het liefst zouden we zien dat de gemeente het zwembadterrein tot een pilotproject voor participatie verheft, waarin alle partijen op een prettige manier tot een compromis komen.

Met het oog op de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen hebben we de volgende tekst naar alle 39 raadsleden gestuurd, voorzien van een persoonlijke alinea (op de plek van de “(...)”) die aansloot bij het profiel van de verschillende partijen:

“Wetende dat u op dit moment bezig bent met het schrijven van uw verkiezingsprogramma willen wij u graag wijzen op het volgende:

Het zwembadterrein in de wijk Hees (in het stadsdeel Nijmegen-Nieuw-West) is na het vertrek van het Sportfondsenbad West vanaf 2028 een uitgelezen locatie voor woningbouw. De wijk staat ervoor open om woningen in het groen te laten realiseren voor starters en voor ouderen die binnen de wijk kleiner willen gaan wonen en doorstromen. Zo vergroten we de variatie in het type woningen in Hees en levert de wijk een bijdrage aan het terugdringen van de woningnood, terwijl groen behouden kan blijven.

(...)

Wij zouden het waarderen als u dit punt over wilt nemen in uw verkiezingsprogramma. Ook bent u van harte welkom op of rond het terrein als u met een van ons of de bestuursleden van Vereniging Dorpsbelang Hees hierover van gedachten wilt wisselen.”

Bij de ALV presenteren we een aantal stellingen over het zwembadterrein en de visie op de wijk. Deze hebben we verbonden met de geactualiseerde Omgevingsvisie van de gemeente. Aanwezig worden uitgedaagd te reageren. Vervolgens vragen we in een digitale nieuwsflits ook alle leden die de nieuwsbrief ontvangen om hun mening. Op deze manier proberen we participatie zelf steeds verder op een goede manier in te vullen.





Bouwdorp '25: Ik hou van Holland

We zijn weer volop bezig met de voorbereidingen voor Bouwdorp Hees 2025. Dit jaar is het thema 'Ik hou van Holland'. We hebben dit jaar afscheid genomen van Renske en willen haar bedanken voor haar inzet van de afgelopen twee jaar. Boukje Splint versterkt ons team (sinds vorig jaar samen met Jenny van der Meer).

Op zondag 10 augustus zal er net als vorig jaar een borrel zijn, om 15.30 uur. Deze zal worden verzorgd door Sancta Maria. Mogelijk zal er ook een foodtruck staan zodat er ook de gelegenheid is tot een hapje. De concrete informatie hierover zullen we delen via onze social media. Terwijl iedereen onder het genot van een drankje (en hapje) aan het bijkletsen is over de zomervakantie, halen de kinderen hun knipkaart op en worden er groepjes gemaakt.

Het Bouwdorp zelf start op maandag 11 augustus en eindigt op woensdag 13 augustus. Dagelijks zal er van 9.30 tot 15.00 uur weer het vrolijke geluid van enthousiaste kinderen, muziek en hamers te horen zijn.

Net als voorgaande jaren is het belangrijk dat kinderen een aantal dingen zelf meenemen:

- eigen drinkbeker (liever beker dan fles!) voorzien van eigen naam
- eigen hamer voorzien van eigen naam
- lunch voor maandag en dinsdag.

En zoals altijd zijn dichte schoenen op het terrein verplicht, dit vanwege de veiligheid. Dus ook wanneer kinderen gebracht of gehaald worden of wanneer de prachtige bouwwerken bewonderd worden: **dichte schoenen**.

Behalve bouwen staan knutselen, schminken, een luchtkussen en nog vele andere dingen op het programma.

De kosten voor het Bouwdorp zijn gelijk gebleven: 18 euro per deelnemer. Kinderen die op het moment van inschrijven in groep 1 t/m groep 8 zitten mogen deelnemen. Zit je op het moment van inschrijven op de middelbare school, maar zou je als vrijwilliger graag je handen uit de mouwen willen steken, mail ons dan op: bouwdorphees@gmail.com

Op 6 mei is de verkoop gestart en de kaarten waren snel uitverkocht. Ben je te laat geweest met het kopen van een kaartje neem dan via de mail contact met ons op voor de wachtlijst. Ervaring leert dat op het laatste moment toch nog kinderen afvallen en kinderen van de wachtlijst toegelaten kunnen worden.

Anders dan voorgaande jaren zijn wij op zoek naar vrijwilligers die willen helpen met het bouwen van een blijvend dierenverblijf.

Materialen en schets worden aangeleverd. Lijkt het je leuk om op die manier een bijdrage te leveren aan Bouwdorp Hees mail dan ook naar: bouwdorphees@gmail.com

We hebben er enorm veel zin in, tot snel!





Prijs voor winnaar Kribjesroute

Mijn dochter Susan en ik hebben de Kribjesroute van 2024 gewonnen. Een van de prijzen was een lunch voor twee personen bij Bustro. We zijn heel gastvrij ontvangen door eigenaresse Mirjam en hebben genoten van een heerlijke lunch. Het is in de Bustro heel gezellig en knus. Je kunt er genieten van gebak en lunch-gerechten. Wij willen Mirjam nogmaals hartelijk bedanken voor de lekkere en leuke lunch.

Sylvia Lambert

ADVERTENTIES VAN SPONSOREN

De redactie draagt deze sponsors een warm hart toe. Zij maken het mede mogelijk dat we *de Stenen Bank* kunnen maken. Wilt u uw bedrijf ook meer gezicht geven in Hees en ons werk steunen? Uw advertentie is welkom!

Gegroeid, en daarom VERHUISD naar het NYMA-gebouw



Zijn uw messen en (tuin)gereedschappen nog scherp genoeg?

- Kunt u tomaat in dunne plakjes serveren?
 - Snijpt u uien met droge ogen?
 - Heeft u nog plezier in het snijden, knippen of maaien?
- Zo nee, dan moet het scherper om er écht plezier aan te beleven

deMessenslijper.nl: snij- en knipgereedschappen optimaal scherp!



DeMessenslijper.nl slijpt uw messen, scharen en (tuin)gereedschappen:

- op Japanse **bankstenen** (=wetstenen),
- afgestemd op ieder mes (etc.) afzonderlijk,
- erg scherp en lang scherp,
- budgetvriendelijk (zie website) met een uitstekende service!!
- Evt. bij u thuis of uw etablissement met een mobiele slijperij

Bel, mail, app of bezoek www.deMessenslijper.nl of kom naar de NYMA

www.deMessenslijper.nl/contact / 06-47974060 / han@demessenslijper.nl / **Nyma, Waalplein 3, unit 4**

Het Kleurtheater

Kleuranalyse en kleuradvies

Met kleurkragen jouw kleuren ontdekken,
een goed advies en na afloop een persoonlijk kleurkaart:
Maak een afspraak met Het Kleurtheater!

Simone Weijs
06 - 27 03 46 63



www.
hetkleurtheater.nl

Simone Weijs

HAIRSTYLIST

Hertogstraat 11, Nijmegen

Knippen, kleuren, highlights → ma, wo, vr, op afspraak

06 - 27 03 46 63

simone@knipdedag.nl

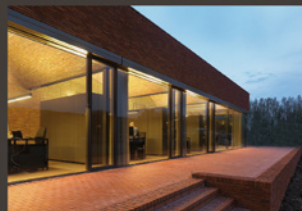
www.knipdedag.nl

knipdedag.hairdesign

THOONEN.EU

METAALBOUW

SINDS 1897



KINDERFIETSEN
ELEKTRISCHE FIETSEN
RACEFIETSEN & ATB'S
STADS- & HYBRIDEFIETSEN



*Bike
Totaal*

DENNENSTRAAT 69
6543 JP NIJMEGEN

024 - 377 00 06

INFO@THOONENBIKETOTAAL.NL
THOONENBIKETOTAAL.NL

THOONEN
tweewielers

brunna

altijd actueel

Fuchsiastraat 22/24 Nijmegen

- > Makkelijk bereikbaar
- > Volop gratis parkeergelegenheid
- > Uitgebreid assortiment in de winkel
- > Alle boeken verkrijgbaar (op voorraad of bestellen)
- > Uitgebreide openingstijden (iedere dag vanaf 8 uur)
- > Geldautomaat voor storten en opnemen
- > Tevens kopiëren en OV-Chip oplaadpunt
- > U bent van harte welkom

Telefoon : (024) 388 69 76

Dagelijks open van 08:00 tot 18:00 uur
en zaterdag tot 17:00 uur



Wilt u ook adverteren
in de Stenen Bank?

Bezoek onze website
voor de mogelijkheden.

t Sfeerhuys
bij de Looismaten

**Een mooie plek voor
een bijzonder moment**

www.sfeerhuys.nl
024-3790676

borrel - diner - feest - afscheid

muziekPmaat

Muziekschool Muziekopmaat voor
individuele-, groeps- en bandlessen.

Van 4 tot 88 jaar.

Bezoek de website: www.muziek-op-maat.nl

GezondPmaat

POSITIEVE GEZONDHEID IN DE PRAKTIJK

Als gezondheid niet meer vanzelfsprekend is:
tips rondom ontspanning, slaap, beweging en voeding die
passen in uw leven en waarmee u de dingen kunt blijven
doen die u graag doet

www.gezond-op-maat.nl



Terra

te huur: groeps- en praktijkruimte

www.terra-nijmegen.nl • info@terra-nijmegen.nl

024-3780488 | 06-23615900

individuele- en groepstherapie | dans | trainingen | coaching |
yoga | cursussen | massage | meditatie ...

DE KAMELEON

Creatieve cursus in prikkelarme omgeving

Ben jij iemand die te kampen heeft met een burnout, NAH of andere klachten, en die baat heeft bij een rustige omgeving waar creativiteit centraal staat? Dan ben je hier op het goede adres!

Bel of mail vrijblijvend. Vriendelijke groet, Judith de Cock.

Tel: 0683906029 of mail: info@judithdecock.nl

TuinKracht

Zorg(t) voor uw tuin

John Bosman 06 - 199 110 30

info@tuinkrachthoveniers.nl

www.tuinkrachthoveniers.nl

Plan A

Werken | Ontmoeten

Vergaderen | Kantoren | Flexwerken

Eten | Drinken

Tapas | Pizza's | Bieren | Wijnen

Openingstijden

Werken
Ma t/m Vr 08.00 - 17.00
Za & Zo Gesloten

Restaurant
Ma Gesloten
Di t/m Do 17.00 - 23.00
Vr 16.00 - 00.00
Za & Zo 12.00 - 00.00

Tot snel!
Plan A

Vlietstraat 22,
6542 SM Nijmegen
06 20 29 03 12
info@plan-a-nijmegen.nl
plan-a-nijmegen.nl



TRAVEL BY Anouk



- Familiereizen
- Groepsreizen
- Incentives
- Rondreizen op maat
- City trips
- Honeymoons
- Zomervakantie
- Wintersport

Voor al jouw reiswensen!

Voor contact, reisinspiratie of meer informatie:
info@travelbyanouk.nl

www.travelbyanouk.nl



MASSAGEPRAKTIJK HEES
ANNE HOEKSTRA

Anne Hoekstra

Gecertificeerd/gediplomeerd (sport)masseur

- Voor de individuele- en groepssporter in Hees
- Blessurepreventie en -behandeling
- Massage
- MTC taping (kinesio), o.m. effectief bij **menstruatiepijnen** en **hooikoorts**
- MLD/Oedeemtherapie

M : 06 13162140

E : info@massagepraktijkhees.nl

W : www.massagepraktijkhees.nl

NGS sport & wellness massage

Aangesloten bij het Nederlands Genootschap voor Sportmassieurs



Hoe wilt u herinnerd worden?

Voor een persoonlijke uitvaartbegeleider in uw buurt

☎ 06 3434 2117 (dag en nacht bereikbaar)

www.najade-uitvaarten.nl




Najade Uitvaarten



de Stenen Bank is een uitgave van de Vereniging Dorpsbelang Hees.
De vereniging streeft naar het behoud van het groene en dorpse karakter van Hees.

Redactie

Peter Smits (hoofredactie), Rutger Zwart (eindredactie), Irma Bogers, Henk Termeer, Tony Schouten | **vormgeving:** Michel Wolf | **fotografie:** Ton van Seters | **vaste medewerkers:** Roos Biemans, Cor van der Donk, Dick van Eck, Sanne Geurts, Harry Havekes, Marie-José Kommers, Kwan, Jacques de Vroomen | **advertenties:** redactiestenenbank@dorpsbelanghees.nl

Kopij

Kopij inleveren voor donderdag 31 juli 2025 op het redactieadres.
De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen al dan niet te plaatsen, te redigeren of in te korten.

Redactieadres van de Stenen Bank

redactiestenenbank@dorpsbelanghees.nl

Algemeen adres voor publicaties (incl. website en nieuwsbrief)

communicatie@dorpsbelanghees.nl

Lid worden?

U kunt zich aanmelden als lid door een e-mail te sturen aan het secretariaat, of via het contactformulier op de website. Het lidmaatschap kost € 15 per jaar.

Het bestuur van de Vereniging Dorpsbelang Hees

Voorzitter: vacant, voorzitter@dorpsbelanghees.nl
Penningmeester: Maarten de Waal, financien@dorpsbelanghees.nl
Toon Snelder: toon.snelder@dorpsbelanghees.nl
Mieke Welschen: m.welschen@dorpsbelanghees.nl

Secretariaat

Korte Bredestraat 28, 6543 ZR Nijmegen
secretariaat@dorpsbelanghees.nl, 06 20 72 02 62

Penningmeester

financien@dorpsbelanghees.nl

IBAN: NL40 INGB 0000 349955 t.n.v. Vereniging Dorpsbelang Hees

Werkgroepen/contactpersonen

Groen Hees: Ab Verheul, groen@dorpsbelanghees.nl, 06 575 1 6425

Historie: Henk Termeer, historie@dorpsbelanghees.nl

Leefomgeving: Hans Lambert, wgleefomgeving@dorpsbelanghees.nl

Bouwdorp Hees: Anne Geurts-Kuiper, bouwdorp@dorpsbelanghees.nl

Cultuur: Irene van Dongen, cultuur@dorpsbelanghees.nl

Focusgroepen/contactpersonen

St. Jozefklooster: Bram Linssen, bramlinssen@gmail.com

Toekomst zwembadterrein West: Toine van Gaal, toinevangaal@gmail.com

Mobiliteit/Sluipverkeer: Chrit Horsels, c.horsels@online.nl

Luchtkwaliteit: Toon van Helmond, t.vanhelmond@kpnmail.nl

Veilig Hees: Marie-José Metz, m.j.c.m.metz@gmail.com

Nieuwbouw Driestroom: Fred Huige, fredhuige74@gmail.com

Grondwateroverlast: Toine van Gaal, toinevangaal@gmail.com

Wijkagenten: 0900-8844

hans.zweers@politie.nl | menno.sengers@politie.nl |

nermin.becirbasic@politie.nl

Meld- en Herstel: meldingen kunnen worden doorgegeven via de **Meld&Herstel APP** of bel 14 024.

Wijkteam Nieuw-West:

Regisseur fysiek: Peter van Zanten

Regisseur sociaal: Juul Martin

Regisseur veiligheid: Thijs de Groen

Projectmedewerker: Romé Krooikamp

mail.wijkregisseurwest@nijmegen.nl, of bel 14 024.

Voor u gesignaleerd



OVERAL 50 JAAR

Stichting Overal, Nijmeegs oudste kringloopwinkel, bestaat vijftig jaar. Om dat te vieren trakteert Overal met enige regelmaat op een kleine attentie. Verder maken bezoekers

elke verkoopmiddag kans op tegoedbonnen. Winnaars mogen meebepalen aan welk Nijmeegs doel de stichting geld doneert dit jaar. Stichting Overal, opgericht in 1975 en gevestigd aan de Bredestraat 52, is elke woensdag en zaterdag geopend van 14.00 tot 17.00 uur. Meer informatie: www.stichtingoveral.nl

KLUSSENTEAM SANCTA MARIA

Sancta Maria heeft een nieuw initiatief: het klussteam Alledaagse Dienstverlening. Elke donderdag gaan mensen met een ondersteuningsvraag samen met bewoners aan de slag met allerlei klussen, zoals het schoonmaken van een vogelkooi, bladharken en koffieschenken. Ze dragen zo bij aan een fijne leefomgeving én ervaren hoe waardevol hun inzet is. Sancta Maria wil een betrokken gemeenschap zijn waarin iedereen zijn steentje bijdraagt.



PODCAST MAAS-WAALKANAAL

Sinds kort te beluisteren in uw favoriete podcast-app: een serie luisterverhalen volledig gewijd aan het Maas-Waalkanaal. 'Afslag Maas-Waalkanaal' gaat over de betekenis van de honderdjarige vaarweg voor de omgeving en het landschap. Wat betekende de komst van het kanaal voor de dorpen Neerbosch en Hees? De podcast is gemaakt door onder andere Het Besiendershuis en *de Gelderlander*.



NIMMA SPORTZOMER

Tijdens de Nimma Sportzomer staat bewegen in de openbare ruimte centraal. Op zaterdag 2 augustus vindt in het skatepark Waalhalla en op

het Waalplein een dag vol actie en urban sporten plaats. Van 13.00 tot 17.00 uur zijn er workshops freerunning, breakdance, wheelchair skills en op de BMX-baan sporten op wieltjes. Het event is voor beginners en ervaren sporters en biedt de kans om nieuwe sporten te ontdekken.

Meer informatie: nijmegen.nl/nimmasportzomer

Veel plezier met uw *Stenen Bank*